

«Πώς να διαχειρίζονται οι γονείς την ανεπιθύμητη συμπεριφορά του παιδιού στο σχολείο»

Ιωάννα Ρεϊζοπούλου, Ψυχολόγος της Ε.Δ.Υ –

M.Sc in counselling & Οικογενειακή Ψυχοθεραπεύτρια

Αρκετά συχνά προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών, ταλανίζουν εκπαιδευτικούς και γονείς. Ένα ξαφνικό τηλεφώνημα από κάποιον εκπαιδευτικό του σχολείου του παιδιού για ανεπιθύμητη συμπεριφορά, προκαλεί έντονα συναισθήματα θυμού και αναστάτωσης στους γονείς του, καθώς θεωρούν τους εαυτούς του υπόλογους για τις πράξεις των παιδιών τους.

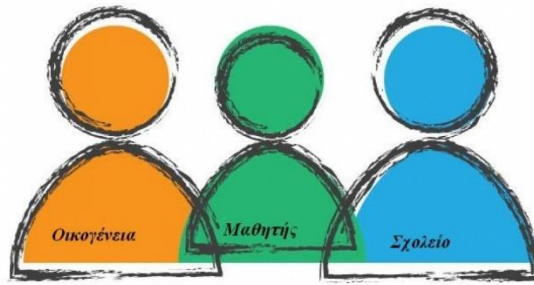
Εισαγωγή

Όλοι οι γονείς επιθυμούν τα παιδιά τους να επιδεικνύουν υποδειγματική συμπεριφορά και να είναι το πρότυπο ευγένειας και καλών τρόπων. Τι γίνεται όμως όταν ο εκπαιδευτικός του παιδιού σας εκφράζει παράπονα για την συμπεριφορά του παιδιού σας;

Ακολουθούν μερικές ιδέες για το τι μπορούν να κάνουν οι γονείς, στην περίπτωση που πληροφορηθούν από κάποιον εκπαιδευτικό ή/ και τον διευθυντή/ντρια του σχολείου, ότι το παιδί τους εμφανίζει ανεπιθύμητη/ επιθετική συμπεριφορά.

Βοηθητική Στάση του γονέα

Οι γονείς πρέπει να συνεργάζονται συστηματικά και σταθερά με τον εκπαιδευτικό του παιδιού τους, και με ψυχραιμία να αντλούν πληροφορίες, σχετικά με την εικόνα της συμπεριφοράς του παιδιού τους στο σχολικό πλαίσιο.

Γονείς & σχολείο εν δράσει...

Παράλληλα είναι σημαντικό να αναγνωρίζουν τα δικά τους δύσκολα συναισθήματα π.χ. θυμού/ ματαιώσης /αμφισβήτησης και να διατηρούν θετική στάση. Μια στάση άρνησης, υποτίμησης ή δικαιολόγησης της συμπεριφοράς του παιδιού, δεν είναι βοηθητική μακροπρόθεσμα για το παιδί, καθώς δεν του διδάσκει την ανάληψη προσωπικής ευθύνης και δεν καλλιεργεί συνεργατικές δεξιότητες.

Αναγνώριση Συναισθηματικών Αναγκών του παιδιού

Είναι σημαντικό να προσπαθούν οι γονείς να παρατηρούν την συμπεριφορά του παιδιού τους σε διάφορες πτυχές της καθημερινότητας του και να μπορούν να «μαντεύουν» και να ερμηνεύουν τις κρυμμένες- ενδεχομένως μη καλυμμένες ανάγκες του παιδιού- πίσω από την συμπεριφορά. Συχνά, θυμωμένα/ φοβισμένα ή πληγωμένα παιδιά συμπεριφέρονται επιθετικά και ακατάλληλα, καθώς δεν μπορούν να διαχειριστούν τον συναισθηματικό κατακλυσμό των αρνητικών τους συναισθημάτων.

Θετική επικοινωνία με το παιδί

Οι γονείς συζητούν με το παιδί του σε ήρεμο και φιλικό κλίμα, αποφεύγοντας τις φωνές, τις κατηγορίες ή τους χαρακτηρισμούς και τις εντάσεις. Αυτές οι επικριτικές στάσεις πληγώνουν και απομακρύνουν το παιδί κλείνοντας το δίαυλο επικοινωνίας μεταξύ τους.

Αντιθέτως, προτείνεται στους γονείς να δίνουν τον χώρο στο παιδί τους να εκφραστεί, να περιγράψει τα γεγονότα, δείχνοντας ειλικρινές ενδιαφέρον για εκείνο, ώστε να μπορεί να

μοιραστεί τις σκέψεις και τα συναισθήματά του από την δική του οπτική. Είναι σημαντικό το παιδί, να ακουστεί με ενσυναίσθηση και να διαχωριστεί η ολότητα της προσωπικότητας του από την ενδεχόμενη, επιθετική συμπεριφορά.

Αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των γονέων

Αναμφίβολα δεν είναι βοηθητικό οι γονείς να αρχίσουν να επιρρίπτουν ευθύνες ο ένας στον άλλον. Είναι χρήσιμο να παραμείνουν ενωμένοι, αισιόδοξοι και να συζητήσουν σε θετικό κλίμα, μεταξύ τους πιθανές εναλλακτικές λύσεις για το συγκεκριμένο θέμα, αρχικά χωρίς την παρουσία του παιδιού. Έρευνες έχουν δείξει ότι η διαλλακτική γονεϊκή πρακτική δημιουργεί ήρεμο οικογενειακό κλίμα, που με την σειρά του αποκλιμακώνει τις εντάσεις και δημιουργεί ένα ασφαλές καταφύγιο.

Οικογενειακό Συμβούλιο

Οι γονείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν το **οικογενειακό συμβούλιο**, κατά το οποίο λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες όλων των μελών, και εφαρμόζεται η διαδικασία επίλυσης προβλήματος. Με αυτές τις διαδικασίες στόχος των γονέων είναι να βοηθήσουν το παιδί να αποκτήσει επίγνωση των πράξεων του, (υπευθυνότητα) να μπορεί να αντιληφθεί τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που έχει η συμπεριφορά του στους συμμαθητές του (ενσυναίσθηση) και τα ενδεχόμενα αρνητικά συναισθήματα που προκλήθηκαν από την δική του συμπεριφορά (συμπόνια).

Οι γονείς καθοδηγούν με κατανόηση το παιδί στην αλλαγή συμπεριφοράς

Σε αυτές τις συζητήσεις οι γονείς περιγράφουν στο παιδί τους, τα στοιχεία της συμπεριφοράς του που τους προβληματίζουν, χαρακτηρίζοντας τη συμπεριφορά και όχι το παιδί. Προσπαθούν να καθοδηγήσουν το παιδί στο να ξεχωρίζει το **καλό** από το **κακό**, να του εξηγούν τα αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς και συνεργασίας, να το ενθαρρύνουν να εκφράζει τις επιθυμίες του και τα συναισθήματα του με ευγένεια, καλοσύνη και ειλικρίνεια και όχι με βίαιο τρόπο. Μπορούν να προτείνουν στο παιδί μερικές ιδέες συμφιλίωσης και αποκατάστασης της «βλάβης», προς το παιδί που ενόχλησαν ή τραυμάτισαν, π.χ. μια κάρτα/ ζωγραφιά συγνώμης/ μια συμβολική πράξη μεταμέλειας/ επιστροφή κλεμμένων αντικειμένων κ.α.

Τέλος, σύμφωνα με την Αυστραλή ψυχολόγο Karen Young, αυτό που μπορούν να κάνουν όλοι οι γονείς, σε επίπεδο πρόληψης είναι να :

1. Διαβεβαιώνουν αδιάκοπα το παιδί για την αμέριστη αγάπη τους, με λόγια αλλά και με πράξεις.
2. Θέτουν την διδαχή της καλοσύνης σε προτεραιότητα, επαινώντας τις συνεργατικές και φιλικές συμπεριφορές των παιδιών τους.
3. Ενθαρρύνουν τα παιδιά να σκέφτονται και τις ανάγκες των άλλων και όχι μόνο τις δικές τους, μέσω της ενσυναίσθησης.
4. Εφαρμόζουν την Συναισθηματική Αγωγή στην διαπαιδαγώγηση τους: αναγνωρίζουν και επικυρώνουν όλα τα συναισθήματα του παιδιού, μέσω της ενεργητικής ακρόασης. Αλλά διαχωρίζουν το συναίσθημα από την συμπεριφορά π.χ. «Κατανιώ ότι νιώθεις λυπημένος που έχασες την μπάλα σου» δεν μου αρέσει όμως να κλωτσάς τα έπιπλα.
5. Ενθαρρύνουν τα παιδιά στην έκφραση και στην στάση της ευγνωμοσύνης
6. Λειτουργούν οι ίδιοι τους, ως θετικό πρότυπο καλής συμπεριφοράς, ευγένειας και καλοσύνης.
7. Αποφεύγουν να διογκώνουν την αυτοεικόνα των παιδιών τους.
8. Τονίζουν τα θετικά στοιχεία της προσωπικότητας του παιδιού τους και καλλιεργούν την αυτοπεποίθησή τους, μετριάζοντας την, με την συμπόνια και την καλοσύνη.

Όλοι οι ειδικοί καταλήγουν ότι τα παιδιά χρειάζονται γονεϊκή ζεστασιά και αποσαφηνισμένα όρια. Η υγιής συναισθηματική σύνδεση γονέων και παιδιών τα προσφέρει ασφάλεια και σταθερότητα, ενώ τα σαφή όρια θέτουν ένα ξεκάθαρο πλαίσιο συμπεριφοράς και γονεϊκών προσδοκιών.